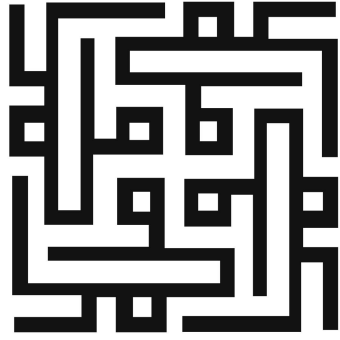



İSLÂMÎ İLİMLER DERGİSİ



İSLÂMÎ İLİMLER DERGİSİ | JOURNAL OF ISLAMIC SCIENCES

ISSN: 1306-7044

Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere yılda iki defa yayımlanan dergimiz, uluslararası hakemli bir dergi olup, uluslararası  Research Databases veri indeksi, SOBIAD veri tabanı, TÜBİTAK Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) tarafından taranmaktadır.

Çorum Çağrı Eğitim Vakfı Adına Sahibi | Owner on Behalf of Corum Çağrı Eğitim Foundation
Hamit GÖKGÖZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü | Manager of Publication
Murat ERDEM

Baş Editör | Editor in Chief
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniversitesi)

Alan Editörleri / Field Editors
Doç. Dr. Temâm Avde Abdullâh el-ASSÂF (Jordan University)
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Nuri GÜLER (Harran Üniversitesi)
Dr. Hilal Mengüç LİVAOĞLU (İstanbul Üniversitesi)
Araş. Gör. Ümit ESKİN (İstanbul Üniversitesi)

Arapça Kontrol / Arabic Text Editor
Doç. Dr. Ziyad Abdelrohman A.Aziz A.A. ALRAWASHDEH (İstanbul Üniversitesi)
İngilizce Kontrol / English Text Editor
Doç. Dr. Birsen Banu OKUTAN (İstanbul Üniversitesi)

Editörler Kurulu / Editors
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Mesut OKUMUŞ (Ankara Üniversitesi),
Prof. Dr. Mustafa Doğan KARACOŞKUN (Kilis 7 Aralık Üniversitesi), Prof. Dr. Gürbüz DENİZ (Ankara Üniversitesi),
Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK (İstanbul Üniversitesi), Doç. Dr. Nemâ Muhammed Ishak el-BENNÂ (Jordan University),
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Nuri GÜLER (Harran Üniversitesi), Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin SARIKAYA (İstanbul Üniversitesi),
Dr. Hilal Mengüç LİVAOĞLU (İstanbul Üniversitesi), Dr. İdris SÖYLEMEZ (Araştırmacı), Araş. Gör. Ümit ESKİN (İstanbul Üniversitesi),
Araş. Gör. Dr. Muhammed Selman ÇALIŞKAN (İstanbul Üniversitesi)

Yayın Kurulu / Editorial Board
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Cemalettin ERDEMCI (Siirt Üniversitesi),
Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK (Bingöl Üniversitesi), Prof. Dr. Abdurrahman ÖZDEMİR (İstanbul Üniversitesi),
Prof. Dr. Hüseyin HANSU (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Hakan OLGUN (İstanbul Üniversitesi),
Prof. Dr. Şeymus DEMİR (Gaziantep Üniversitesi), Doç. Dr. Mehmet ÜMİT (Marmara Üniversitesi),
Doç. Dr. Şevket KOTAN (İstanbul Üniversitesi), Doç. Dr. Mehmet ALICI (Mardin Artuklu Üniversitesi),
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Nuri GÜLER (Harran Üniversitesi), Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin SARIKAYA (İstanbul Üniversitesi),
Araş. Gör. Dr. Muhammed Selman Çalışkan

Danışma Kurulu | Advisory Board
Prof. Dr. Sabri HİZMETLİ (Kazakistan Yabancı Diller ve Mesleki Kariyer Enstitüsü), Prof. Dr. İrfan AYCAN (Ankara Ü. İlahiyat Fak.),
Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Ali YILMAZ (Ankara Üniversitesi) Prof. Dr. Yaşar DÜZENLİ (İstanbul Üniversitesi),
Prof. Dr. M. Hayri KIRBAŞOĞLU (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet ERDOĞAN (Marmara Üniversitesi),
Prof. Dr. Mehmet Ali KAPAR (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Muhammed AYDIN (Sakarya Üniversitesi),
Prof. Dr. Rıza SAVAŞ (Dokuz Eylül Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet AKKUŞ (Ankara Üniversitesi),
Prof. Dr. Şamil DAĞCI, (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Ahmet AĞIRAKÇA, (Mardin Artuklu Üniversitesi),
Prof. Dr. Hasan KURT (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Burhanettin TATAR (Ondokuz Mayıs Üniversitesi),
Prof. Dr. Hanefi PALABIYIK (Atatürk Üniversitesi), Prof. Dr. Hicabi KIRLANGIÇ (Ankara Üniversitesi),
Prof. Dr. Musa YILDIZ (Gazi Üniversitesi), Prof. Dr. Yavuz ÜNAL (Ondokuz Mayıs Üniversitesi),
Prof. Dr. Alim YILDIZ, (Sivas Üniversitesi), Doç. Dr. İbrâhîm Muhammed İbrâhîm el-CEVÂRNE (Jordan Yermuk University),
Doç. Dr. Temâm Avde Abdullâh el-ASSÂF (Jordan University)

Yönetim Yeri | Head Office
1- İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi,
Baba Hasan Alemleri Mahallesi Horhor Cad. Kavalalı sokak No: 1 A Blok 34091 Fatih/İSTANBUL
Tel: 212.5326015/27717 Fax: 0212.5326207
e-mail: mehmet_mahfuz@yahoo.com

Baskı | Printing
Dizgi ve İç Düzen: Ankara Dizgi Evi
Baskı: TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi
Baskı Yeri ve Tarihi | Publication Place and Date
2020 ANKARA

İslami İlimler Dergisi yılda iki defa yayın yapan hakemli bir dergidir. Dergide yer alan yazıların her türlü içerik sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergide yayınlanan yazılar izin alınmadan kısmen ya da tamamen başka bir yerde yayımlanamaz. | Journal of Islamic Sciences is a bi-annual peer-reviewed journal. The all responsibility which is originated from articles and other texts, belongs to author of them. It is not permissible to publish all texts that published by journal partially or entirely.

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN	7
Mustafa ÖZTÜRK TİRMİZÎ'NİN, SÜNEN'İNDE "VE Fİ'L-BÂBİ AN FULÂN" İFADESİNİ KULLANDIĞI RİVÂYETLER ÜZERİNE BİR TETKİK (KİTÂBU'L-İLİM ÖRNEĞİ).....	7
Süleyman YILDIZ İMÂMİYYE ŞİASİ'NDA KİRÂATLERİN MEZHEBÎ SÂİKLERLE KULLANILMASI VE YORUMLANMASI: TÛSÎ-TABERSÎ ÖRNEĞİ.....	35
Dr. Selim ARGUN-Arş. Gör. Ümit ESKİN ERKEN DÖNEM İSLÂM DİPLOMASİSİNDE HEDİYE (H. 7-132/ M. 628-750).....	57
Abdullah BAYRAM KURTUBÎ'NİN KUR'AN'IN SÜNNET'LE TEFSİR EDİLMESİ YÖNTEMİNİ UYGULAMA BİÇİMİ: MÜFESSİRİN KULLANDIĞI MUHTELİF ARAÇ VE TEKNİKLER PERSPEKTİFİNDEN.....	95
Ahmet KOÇ HZ. PEYGAMBER'İN (S.A.S) BİR EĞİTİM-ÖĞRETİM UYGULAMASI OLARAK SÖZLERİNİ AYETLERLE DELİLLENDİRMESİ	115
Ferit DİNÇER KRM/ ك ر م KÖKLÜ TÜREVLERİN SARFÎ TAHLİLİ VE ANLAMLARI	139
Yazar: Rainer BRUNNER-Çeviren: Hilal Livaoğlu MENGÜÇ LÂDÎNÎ LATİN ALFABESİ MİLLİYETÇİLİK ÇAĞINDA REŞİD RIZA'NIN ARAPÇA VE TÜRKÇE ÜZERİNE DÜŞÜNCELERİ	177

EDİTÖRDEN

İslami İlimler Dergisi'nin Aziz Okurları,

Ülkemizde İslami ilimler sahasında bilgi üreten uluslararası dergilerden biri olan İslami İlimler Dergisi, otuzuncu sayıya ulaşmanın haklı gururunu yaşamaktadır. Yaklaşık on altı yıl önce Çorum'da mütevazı yürüyüşüne başlayan dergimiz, çıktığı ilk günden beri kesintisiz yayını sürdürmektedir. Her gün biraz daha nitelikli bir hale gelen dergimiz, yayın hayatına başladığı ilk günden beri dinî ve ilmî kaygılarını merkeze almış, ekonomik amaçlar gütmeyen ilim adamlarına meccanen ulaşmayı hedeflemiştir. Bu politikasını hem yurt içinde hem de yurt dışında sürdürüyor olmanın huzurunu yaşamaktadır.

Uluslararası tanınırlığa sahip dergimizin bu sayısında her biri ciddi bir araştırma mahsulü olan altı telif ve bir de çeviri makale yer almaktadır. Bu makalelerin ilki, Mustafa ÖZTÜRK'e ait olup "Tirmizî'nin, *Sünen*'inde "Ve Fi'l-Bâbi An Fulân" İfadesini Kullandığı Rivâyetler Üzerine Bir Tetkik (Kitâbu'l-İlim Örneği)" başlığını taşımaktadır. Yazar bu makalesinde Tirmizî'nin *Sünen*'inde takip ettiği yöntemi ortaya koymak amacıyla "Kitâbu'l-İlim" bölümü merkeze almakta, bu bölüm üzerinden bu mütebahhir muhaddisin eserini belli bir yöntem çerçevesinde kaleme aldığını ispatlamaya çalışmaktadır.

Derginin ikinci makalesi ise Süleyman YILDIZ'a ait olup "İmâmiyye Şîası'nda Kırâatlerin Mezhebî Sâiklerle Kullanılması ve Yorumlanması: Tûsî-Tabersî Örneği" başlığını taşımaktadır. Yazar bu makalesinde klasik dönem İmâmiyye Şîası'nın en önemli müfessirlerinden Ebû Ca'fer et-Tûsî'nin (ö. 460/1067) *et-Tibyân fî tefsîri'l-Kur'ân*'ı ile Ebû Alî Hasan et-Tabersî'nin (ö. 548/1153) *Mecme'ul-beyân fî tefsîri'l-Kur'ân* adlı eserlerinden hareketle, Şîî düşüncenin öncelediği kimi konularda sahih veya şâz kırâatleri mezhebî sâiklerle yorumlayıp yorumlamadıklarının tespit etmeye çalışmaktadır.

Derginin üçüncü makalesi ise Selim ARGUN ile Ümit ESKİN tarafından kaleme alınan "Erken Dönem İslâm Diplomasisinde Hediye (H. 7-132/ M. 628-750)" isimli çift yazarlı makaledir. Yazarlar bu çalışmalarında Hz. Peygamber, Hulefa-i Râşidîn ve Emevîler döneminde İslâm diplomasisinde zaman zaman kullanılan hediyeleşme mevzusunu ele almaktadırlar.

Dergideki dördüncü makale ise Abdullah BAYRAM'a ait olup "Kurtubî'nin Kur'an'ın Sünnet'le Tefsir Edilmesi Yöntemini Uygulama Biçimi: Müfessirin Kullandığı Muhtelif Araç ve Teknikler Perspektifinden" adını taşımaktadır. Yazar bu makalesinde bir tefsir, hadis ve fıkıh âlimi olan Muhammed b. Ah-

med el-Kurtubî'nin (ö. 671/1273), *el-Câmi' li-ahkâmi'l-Kur'ân* adlı eserinde, Kur'an'ı Sünnet'le nasıl tefsir ettiği konusu üzerinde durmaktadır.

Elinizdeki sayının beşinci makalesi ise Ahmet KOÇ'a ait olup "Hz. Peygamber'in (s.a.s) Bir Eğitim-Öğretim Uygulaması Olarak Sözlerini Ayetlerle Delillendirmesi" adını taşımaktadır. Yazar bu makalesinde, Kütüb-i Tis'ayı taranarak Hz. Peygamber'in hadislerinin içinde veya sonunda yer alan ayetleri tespit etmeye ve ardından da bu ayetlerin okunma sebeplerini ele alınmaya çalışmıştır.

Son telif makale ise Ferit DİNÇER'e ait olup "KRM/ ك ر م Köklü Türevlerin Sarfî Tahlili ve Anlamları" adını taşımaktadır. Yazar bu makalesinde Kur'ân'da 17 farklı türeviyle 29 sureye dağılan ve 46 ayette toplam 47 defa kullanılan "KRM/ ك ر م" kökünün sarfi tahlilini yapmakta, sözlüklerden de faydalanarak anlamları üzerinde durmakta, tefsirlerde bu türevlere verilen manalar ve uğradıkları anlam değişimlerini ele almaktadır.

Yedinci makale ise Rainer BRUNNER tarafından Almanca kaleme alınan ve Hilal Livaoglu MENGÜÇ tarafından Türkçeye kazandırılan "Lâdînî Latin Alfabesi Milliyetçilik Çağında Reşid Rıza'nın Arapça ve Türkçe Üzerine Düşünceleri" isimli çalışmadır. Yazar bu çalışmasında İslam Dünyasının önemli simalarından biri olan Reşid Rıza'nın Arapça ve Türkçe hakkındaki düşünce ve mülâhazalarını konu edinmektedir. Çalışma Mısır'da Türkçe'nin hâkim olduğu Osmanlı coğrafyasına nasıl bakıldığını görmek adına ciddi bir fikir vermektedir.

Bu vesileyle gerek dergimizin bu sayısına yazı göndererek katkı sağlayan bilim insanlarına gerek sayının elinize ulaşmasında emeği bulunan meslektaşlarım ve dostlarıma teşekkür eder, bir sonraki sayıda buluşmak üzere esenlikler dilerim...

Prof. Dr. Mahfuz SÖYLEMEZ

EDİTÖR